

POSUDEK OPONENTA PÍSEMNÉ DISERTAČNÍ PRÁCE

Název práce:	Text psaný z jeviště: Tvorba českých dramatiků nastupující generace
Autor/ka práce:	MgA. Petra Zachatá
Studijní program:	Dramatická umění, Teorie a praxe divadelní tvorby
Typ studijního programu:	Doktorský

Vymezení cíle a jeho naplnění:

Cíl práce byl autorkou vymezen a naplněn jasně a srozumitelně. Zevrubně prozkoumat a pojmenovat hlavní tendence autorské generace dramatiků a dramatiček narozených mezi lety 1980-2000 profesionálně debutujících mezi lety 2013-2023 se podařilo v rámci možností a vzhledem k „čerstvosti“ tématu zdařile, podrobně a způsobem vyčerpávajícím. Autorka se snaží doplnit mezeru v informacích a uvažování o současném českém dramatu po vydání zatím poslední větší studie na toto téma, kterou je publikace Lenky Jungmannové *Příběhy obyčejných šílenství* (Praha 2014), zabývající se porevolučním vývojem české dramatické tvorby.

Aktuálnost tématu a relevance zvolené metodologie:

Zvolené téma, prozkoumání jedné generace současných autorů píšících texty pro divadlo, je více než aktuální a nosné. Vzhledem k obecně poměrně malé reflexi současné české dramatické tvorby je více než záslužné, že se doktorandka pokusila problematiku systematicky uchopit.

Ve svém teoretickém uchopení autorka vychází ze dvou sborníků, věnovaných podobám současného dramatu (*Horizonty evropského dramatu: Současný divadelní text mezi dramatickými a postdramatickými tendencemi*, Praha 2017; *Text a divadlo*, Praha 2019) s přihlédnutím ke klíčovým studiím věnovaným vývoji divadla, dramatu (resp. postdramatického divadla) a textu pro divadlo posledních desetiletí (zejména: *H. T. Lehmann: Postdramatické divadlo*; *G. Poschmann: Der nicht mehr dramatische Theatertext*). Navazuje také na vlastní studii *Mýty ve světě bez řádu* (In: *Jan Vedral: Lámání Prosperovy hůlky: K praktické dramaturgii*, Praha 2020). Pokouší se vymezit přístup k dramatickému, respektive divadelnímu textu z hlediska jeho vzniku a užití. Od úvah nad pojmy „divadelní text“ přes vymezení zkoumaného generačního vzorku se fokus práce přesouvá k medailonkům jednotlivých autorských osobností a směřuje k zobecňujícím závěrům. Na konkrétních příkladech se snaží o jistou typologii jednotlivých textů na základě jak žánrového a stylového ukotvení tak také vzhledem ke zkoumané autorské osobnosti.

Odborný přínos, původnost práce a její případné využití v praxi:

Práce přináší ucelený přehled, který může posloužit jako penzum informací nejen o textech samotných, ale také o kontextu jejich vzniku, v návaznosti na stav současného českého divadla obecně v propojení s erudovaným a informovaným kritickým náhledem na mapu současného rozvíjejícího se prostoru scénického psaní. Základem výzkumu je původní a pečlivá rešeršní a analytická práce, z níž mohla pak autorka vycházet při zobecňování a pojmenování určitých jevů a tendencí.

Disertace může být užitečným vodítkem nejen pro teoretiky či studenty divadelních oborů, ale může také sloužit jako určité zrcadlo či shrnutí pro praktikující divadelníky. Nejde přímo o praktická skripta či text nabízející konkrétní návod k psaní divadelního textu či jeho reflexe nebo analýzy, ale jako suma určitých informací a přesně formulovaných tezí může být použita jako přehledová učební pomůcka v oblasti, kde příliš mnoho dalších podobných textů k dispozici nemáme.

Logická stavba a členění práce:

Práce má logickou strukturu, postupuje od vymezení otázek a tezí, určení metodologie, přes kontext vzniku textů psaných pro divadlo až ke konkrétním medailonkům a rozborům jednotlivých textů s pokusem o jejich zařazení do určitých proudů a typů psaní a také pokud možno s přesným určením stylu a žánru. Velmi si cením například pasáží věnovaným problematice spolupráce divadel s jednotlivými dramatickými autory či zmapování a shrnutí situace, která se týká soutěží (respektive jejich absence) v oblasti dramatické tvorby.

Formální úprava a náležitosti práce včetně jejího rozsahu:

Předložená disertační práce neobsahuje závažnější formální pochybení, její rozsah je odpovídající.

Práce s informačními zdroji:

Primární i sekundární zvolené zdroje odpovídají úrovni disertační práce. Autorka nepracuje příliš s cizojazyčnou literaturou, což je na jednu stranu vzhledem k zaměření práce vcelku logické, nicméně na druhou stranu srovnání se situací v zahraničí, s typy psaní pro divadlo v jiných zemích, by se nabízelo – k tomu jedna z otázek k obhajobě.

Jazyková a terminologická úroveň:

Disertace je psána čtivým stylem, který přitom ale nepostrádá úroveň odborného textu. Užitá terminologie odpovídá zvolenému tématu.

Celkové/vlastní shrnutí hodnotitele:

Disertační práce představuje reprezentativní vzorek generace nejmladších českých dramatiků a dramateček, tvořících různými způsoby a pro různé typy divadel. Autorka se zamýšlí nad přenositelností jednotlivých textů, tedy nad možnostmi jejich uvádění v rámci jiných divadel či divadelních seskupení. Ukazuje přístup k roli dramatika v rámci tvůrčího procesu vzniku inscenace na příkladech různých autorských osobností. Osobně nejméně dva z analyzovaných autorů znám velmi dobře coby studenty Divadelní fakulty JAMU (Tereza Agelová, Marek David) a mohu potvrdit, že se poetiku a styl konkrétně těchto tvůrců podařilo v portrétech a analýzách zachytit věcně a přitom s patřičnou hloubkou.

Jde o práci velmi zevrubnou, navazující jak na autorčinu kritickou reflexi současného divadelního dění, tak tak na její vlastní předchozí teoretické uvažování. Celkově považuji disertaci za velmi poctivě komponovaný, poučený a čtivě sestavený text, jehož přínos je nesporný.

Otázky a náměty k diskuzi při obhajobě:

1/ Nenapadlo autorku práce vztáhnout okruhy problémů a otázek, jimiž se čeští autoři zabývají, i ke kontextu zahraničnímu? Tj. nepokusila by se, pokud by to prostor a čas vymezený psaní práce umožnil, srovnat některé vybrané texty s texty autorů zahraničních, najít nějaké paralely?

2/ Podobně pak by možná bylo dobré více zahrnout či rozvinout pasáže o práci dramatických autorů v různých jiných divadelních, kulturních a jazykových okruzích – co se týče péče o autory, spolupráce autorů s divadly, dramaturgie atd. Byly tyto okruhy, z nichž některé jsou v práci stručně načrtnuté, v úvahách při psaní disertace?

3/ Neuvažovala autorka o doplnění práce o pasáže věnované inscenacím, které na základě textů vznikly? Tj. mimo jiné také posunům, ke kterým docházelo při inscenování, nebo metodám vzniku textů vytvářených kolektivním způsobem?

4/ Otázka spíše doplňující a subjektivní: co si myslíte, že by pomohlo současnému českému dramatu? Respektive potřebuje nějakou pomoc či podporu - v podobě soutěží, grantů, větší pozornosti divadelníků – nebo naopak jeho stav a vývoj vidíte optimisticky?

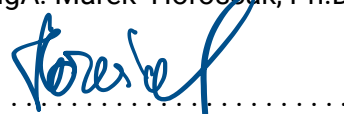
Doporučení práce k obhajobě:

Práci doporučuji k obhajobě.

Datum vypracování posudku:

5. 10. 2023

doc. MgA. Marek Horoščák, Ph.D .

(datum a podpis)